

T o m a s z
STRUK

m a l a r s t w o
g r a f i k a

GALERIA
KRONIKA

CENTRUM
SZTUKI
W BYTOMIU

CENTRUM SZTUKI W BYTOMIU
ul. Rynek 26 - tel. 818 133
NR KAT. 7/93

KOMISARZ WYSTAWY
Leonard Jaszczuk
Leszek Lewandowski

TEKSTY
Philippe Gand
Tomasz Struk

OPRACOWANIE GRAFICZNE
KATALOGU, PLAKATU, ZAPROSZEŃ
Studio MM - Marian Osłisło

ART CENTER
Bytom, Rynek 26 - phone 818 133
NR KAT. 7/93

EXHIBITION COMMISSIONER
Leonard Jaszczuk
Leszek Lewandowski

TEXT
Philippe Gand
Tomasz Struk

GRAPHIC LAY OUT OF THE
CATALOGUE, POSTER, INVITATION
Studio MM - Marian Osłisło

T o m a s z
STRUK

m a l a r s t w o
g r a f i k a

s t y c z e ń · l u t y 1 9 9 3

Metamorfoza Nieobecności

Philippe Gand: Podobnie do wielu osób, które w lutym i marcu odwiedziły moją galerię, ja także bliski jestem traktowania tych obrazów jako swego rodzaju rekonstrukcji pejzażu. Powierzchnia wody pojawia się nie po raz pierwszy w Twoich pracach. Woda będąca symbolem śmierci, nieskończoności, czasu to również substancja pośrednia pomiędzy ziemią i niebem. Forma z pogranicza dwóch światów, stanowiąc relikcję symboliki morza-oceanosu, pozwala odnaleźć perspektywę zdolną pomieścić odmienne wątki Twojego malarstwa...

Tomasz Struk: Przez szereg lat kierunkiem podejmowanych przeze mnie podróży był brzeg morza. Spędzałem tak i spędzam nadal od kilku tygodni do kilku miesięcy w roku na Pomorzu, w Bretanii i Skandynawii. To regularne obcowanie z morzem nie mogło nie stać się ważnym czynnikiem modelującym moją osobowość. Wpatrywanie się w wodę, bardziej niż książki przekonało mnie, że rzeczywistość jest zmianą, niepodzielnym ruchem, w którym przeszłość i terażniejszość stanowią jedną całość. Być może tłumaczy to w jakiś sposób moje szczególne predyspozycje do posługiwania się wyobrażeniem wody i powoduje, że bywa ono także domniemywane nawet tam, gdzie jego przywołanie nie jest moją intencją. O ile moje myśli potraktujemy jako matrycę tych obrazów, to zachowała ona postać fali, która je przyniosła.

P.G.: Potwierdza to jedynie możliwość takiej interpretacji...

T.S.: ...bo w jakimś sensie sam ją prowokuję, chociaż wynika to raczej z pragnienia reaktualizacji lub rekonstrukcji gestu, który podobną symbolikę, podobne znaczenie powoływał. To co nazwał relikcją realizuje się poprzez partycypację, poprzez przekraczającą artystyczną praktykę rytuał autentycznego uczestnictwa.

P.G.: Czy zatem, przenoszenie techniką frotażu rysunku wrytego w skałę, jest jedynie etapem, dopełniającym się w ukończonym obrazie, czy też są to działania autonomiczne o równoległym przebiegu?

T.S.: Są autonomiczne w tym znaczeniu, że nie przeprowadzam pomiędzy nimi bezpośrednich kontynuacji. Myślę, że oba procesy kontrapunktują się bardziej niż kontynuują. Czas odmierzany powolnym przenoszeniem na papier wrytego w skałę rysunku, czas wyznaczony zawieszeniem wszelkiej innej aktywności ma charakter ofiarowania, jest odpowiadaniem na tamto inne przemijanie poprzez udzielanie mu własnego przemijania. Spełnia się w ten sposób idea dialogu, taka jaką widzieli Buber i Levinas, w której uczestniczy to co od pewnego czasu określamy zgrabnie jako imaginarium, tyle tylko, że nie pośredniczy w tym archiwum, biblioteka.

P.G.: Taki zamierzony, teatralny zabieg, przywracający naszemu czasowi gest z odległej przeszłości, traktujący prehistoryczny ślad jako integralny składnik współczesności jest równoczesnym potwierdzeniem nieodłącznego uczucia zależności. Doświadczając

przeszłości, historii jako losu, podejmujesz myśl Andre Malraux implikującą świadomość świata, który mógłby być taki sam, gdyby osoba - podmiot doznający nie istniała; świadomość doznająca siebie jako swego rodzaju puste miejsce w świecie...

T.S.: Ale równocześnie świadomość doznająca własnej nieobecności w czasie historycznym jest paradoksalnie obciążona przeszłością...

P.G.: I dlatego poprzez imaginarium dokonuje się metamorfoza nieobecności, rozpraszająca chronologiczny czas historii w bezwarunkowym czasie sztuki. Ścieżka od monochromatycznych rekonstrukcji rysunków zapisywanych samym tylko sposobem zaginania papieru, przez quasi - mnemotechniczne repetycje fotografii morza, do prezentowanych obecnie obrazów jest świadectwem ewolucji, istotą której są refleksje dotyczące czasu, oparte na przedstawieniach procesów ujawniających jego przebieg. Jesteśmy więc nie tak daleko od doświadczenia innego artysty, związanego pochodzeniem z Twoim krajem. Roman Opałka, którego obok Loic le Grounmellec'a zaprosiłeś do udziału w wystawie - spotkaniu "Ślady Nieobecności" w Katowicach, powiedział potem o Tobie: "łączy nas podobne pojmowanie czasu, czasu jako pamięci, czasu jako historii". Mam też wrażenie, że bardziej jeszcze zbliża was jego wypowiedź dotycząca śmierci - pozwalającej postrzegać sens czasu: życie i bycie w obliczu śmierci to immanentna właściwość kondycji każdej istoty ludzkiej". Z kolei, Twoja postawa jest pojmowaniem sensu czasu jako historii o tyle, o ile stanowi ona historię człowieka wobec śmierci. Posługujesz się nawet elementami języka, który w przeszłości był częścią obrzędów wyrażających sprawy ostateczne...

T.S.: Masz na myśli cykl obrazów oparty na heksagonalnej figurze, pochodzącej od formy polskich portretów funeralnych, funkcjonujących w obrzędach pogrzebowych XVII wieku i zanikających w początkach XVIII stulecia. Posługuję się wyłonionym z przeszłości kształtem, ewokującym czytelne skojarzenia w Polsce, mimo pozbawienia go zawartości właściwej dla czasu, który go powołał. Przypuszczam, że podobnie mógłby być kojarzony w Hiszpanii, natomiast we Francji nie jest to możliwe w tak oczywisty sposób. Sytuacja taka skłania do powściągliwości w traktowaniu poszczególnych materialnie utrwalonych reliktyw kulturowych, jako możliwych do odkodowywania przekazów, ale równocześnie pozwala mi obserwować, wyciągać wnioski z geokulturowych kontekstów...

Tłum. T.Struk, M-Ch.Cerisier

Rozmowa przeprowadzona w Paryżu, w Galerie Philippe Grand w marcu 1992 r. została opublikowana w kwartalniku EXIT nr 3 (11) 92.. Philippe Gand jest krytykiem sztuki, kolekcjonerem i właścicielem galerii w Paryżu.

Metamorphosis of Absence

Philippe Gand: Like many other people who visited my gallery in February and March, I'm also inclined to treat these pictures as a kind of landscape reconstitution. It is not the first time that water surface appears in your works. It's water symbolizing death, infinity and time, and it's also an intermediate substance between earth and heaven. Its form borders on two worlds, constituting a new reading of the symbolism of the sea - okeanos, allowing for finding a perspective that is capable of accommodating various motifs of your painting...

Tomasz Struk: For many years the destination of my travels has been the seaside. Every year I spend there from several weeks to several months - in Pomorze, Bretagne and Scandinavia. This regular contact with the sea had to become an important factor shaping my personality.

Starring at the sea has convinced me better than books that reality is but transformation, indivisible movement in which the past and presence are one. Perhaps, it explains somehow my special predisposition to use the image of water and why such image happens to be presumed present even when it is not my intention. If you treat my thoughts as a pattern of those images, it has the form of a wave which has brought the images.

Q.: It only confirms the possibility of such an interpretation...

A.: ...because I provoke it, in a sense, although it results rather from a desire to reconstruct or restore the topicality of gesture that recalls similar symbolism and meaning. What you've called the new reading is realized through participation, the rite of authentic participation going beyond the artistic practice.

Q.: Then, is the frottage technique of copying rock engravings only a stage that is being complemented in the final picture, or are they autonomous and simultaneous actions ?

A.: They are autonomous in the sense that I don't draw direct continuation between them. I think that both processes rather counterpoint than continue each other. The time measured by the gradual transferring on paper of a rock-engraved drawing, the time marked by suspension of any other activity is like offering, like answering the other kind of transition by giving it its own transitional character. It completes the idea of dialogue, as imagined by Buber and Levinas, that is attended by what has been aptly called *imaginarium*, but without the intermediate stage of archives or library.

Q.: Such an intentional, theatrical measure to restore an old gesture to this presence, treating the prehistoric trace as an integral element of the contemporary time, confirms the unseparable feeling of dependence. By experiencing the past - history - as the fate, you take up Andre Malraux's concept implying

awareness of the world that could have been the same if the person experiencing it did not exist - awareness experiencing itself as a kind of empty place in the world...

A.: But, at the same time, the awareness experiencing its own absence in the historical time is paradoxically burdened with the past...

Q.: And that's why *imaginarium* serves a metamorphose of absence that disperses the chronological time of history within the unconditional time of art. The path from a monochromatic reconstruction of drawings recorded by the way of paper folding through the quasi-mnemonic repetitions of pictures of the sea to the currently presented pictures testifies to the evolution that is essentially based on reflections concerning time and drawing on the representation of processes revealing its development. So, we are not so far from the experience of another artist who is related to you by the fact that he comes from the same country. Roman Opałka, whom you've invited along with Loic le Groumellec - to participate in the exhibition "Traces of Absence" in Katowice, has said of you: "we share a similar approach to time, time as memory, time as history". My impression is that you two are even closer to each other because of Opałka's statement on death that allows for perceiving the sense of time: "life and existence in the face of death is an immanent feature of the condition of every human being". Then, your attitude is comprehending the sense of time as history as much as it is the history of man facing death. You even use elements of the language which in the past was a part of rites expressing final matters...

A.: ... You mean the series of paintings based on the hexagonal figure, originating in the form of Polish funeral portraits, functioning in the 17th century funeral ceremonies and disappearing in the early 18th century. I use that historical shape which evokes clear associations in Poland, despite its deprovation of contents that were characteristic for the time that created it. I think that it may be associated similarly in Spain, but in France it is impossible in such an obvious way. This situation inclines me to be more reserved in treating particular material relics of culture as possibly decodable messages, but at the same time it allows me to observe and draw conclusions from geo-cultural contexts..

Translation by T.Struk and M.Ch.Cerisier

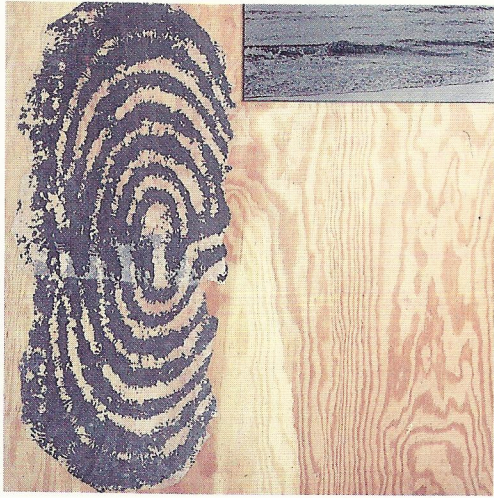
The above conversation was recorded in Paris, at Galerie Philippe Gand, and published in quarterly EXIT No.3(11)92. Philippe Gand is an art critic, collector and gallery owner in Paris.

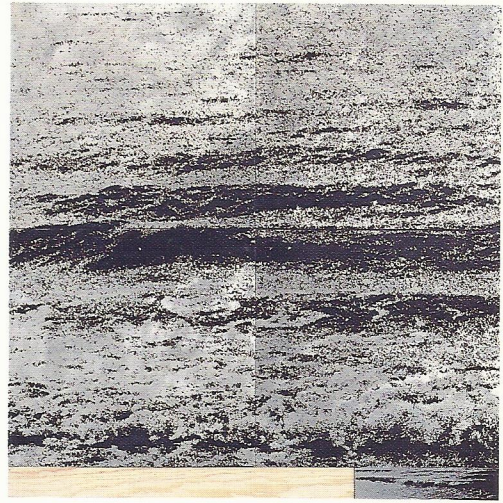
Bez tytułu, 1992, technika mieszana na desce, 60x65cm
Untitled, 1992, mixed media on wood, 60x65cm

Bez tytułu, 1991 technika mieszana na desce, dwie części : 90x178cm, 30x178cm
Untitled, 1991, mixed media on wood, two parts: 90x178cm, 30x178cm

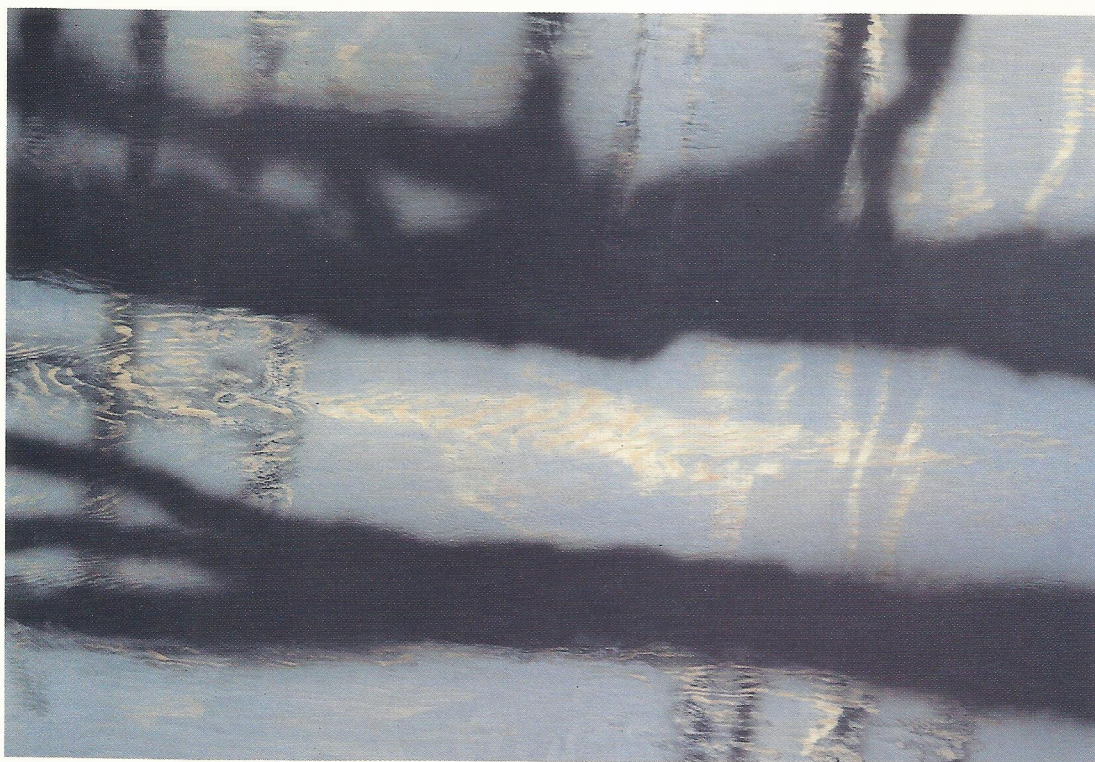
Bez tytułu, 1991, technika mieszana na desce, 60x60cm
Untitled, 1991, mixed media on wood, 60x60cm

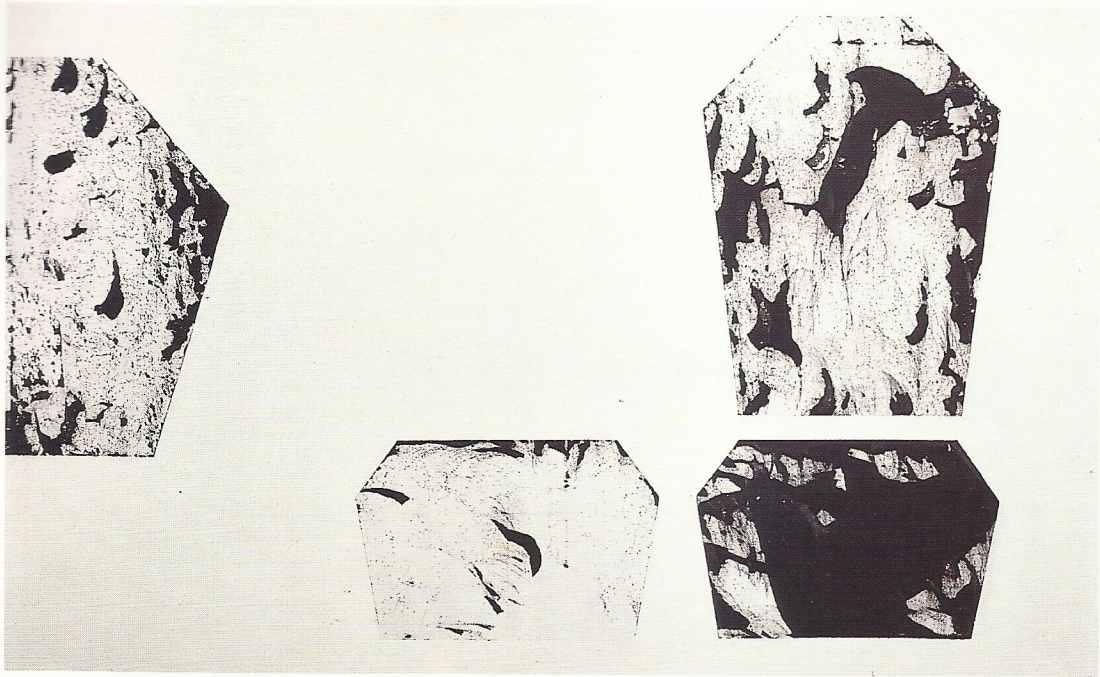
Bez tytułu, 1991, trawiona płyta cynkowa na desce, 60x60cm
Untitled, 1991, engraved zinc plate on wood, 60x60cm

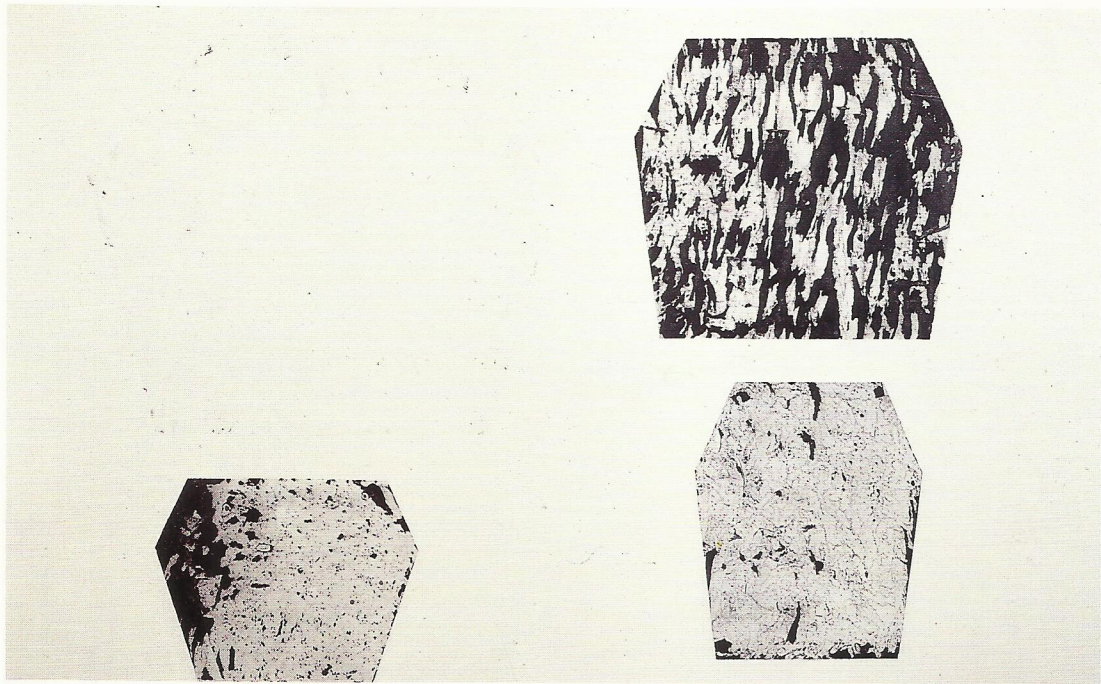
Bez tytułu, 1991, technika mieszana na desce, 110x160cm
Untitled, 1991, mixed media on wood, 110x160cm

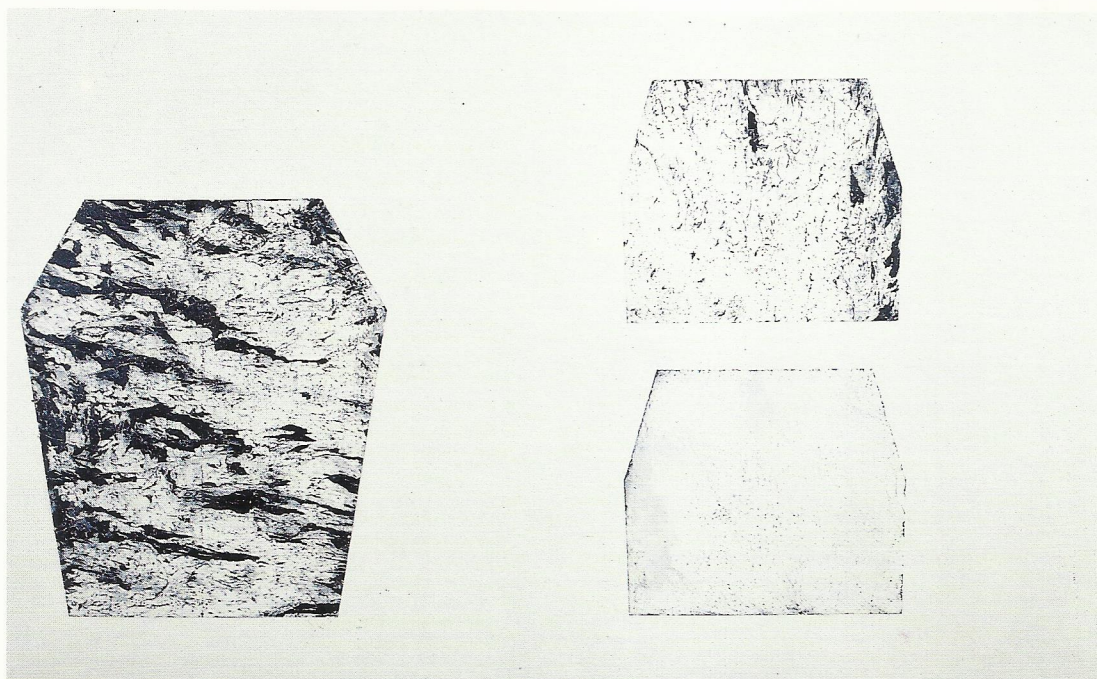
Bez tytułu, 1991, technika mieszana na desce, 110x160cm
Untitled, 1991, mixed media on wood, 110x160cm

Bez tytułu, 1991, technika mieszana na płótnie, 108x178cm
Untitled, 1991, mixed media on canvas, 108x178cm

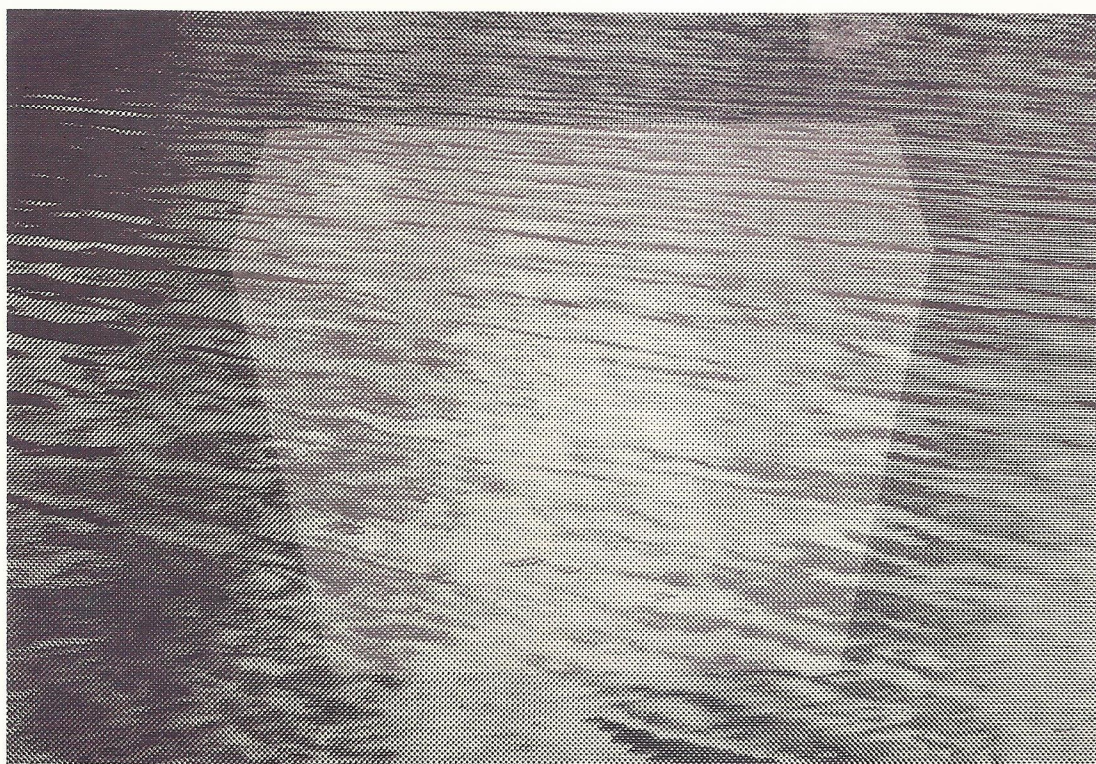
Bez tytułu, 1992, technika mieszana na płótnie, 108x178cm
Untitled, 1992, mixed media on canvas, 108x178cm

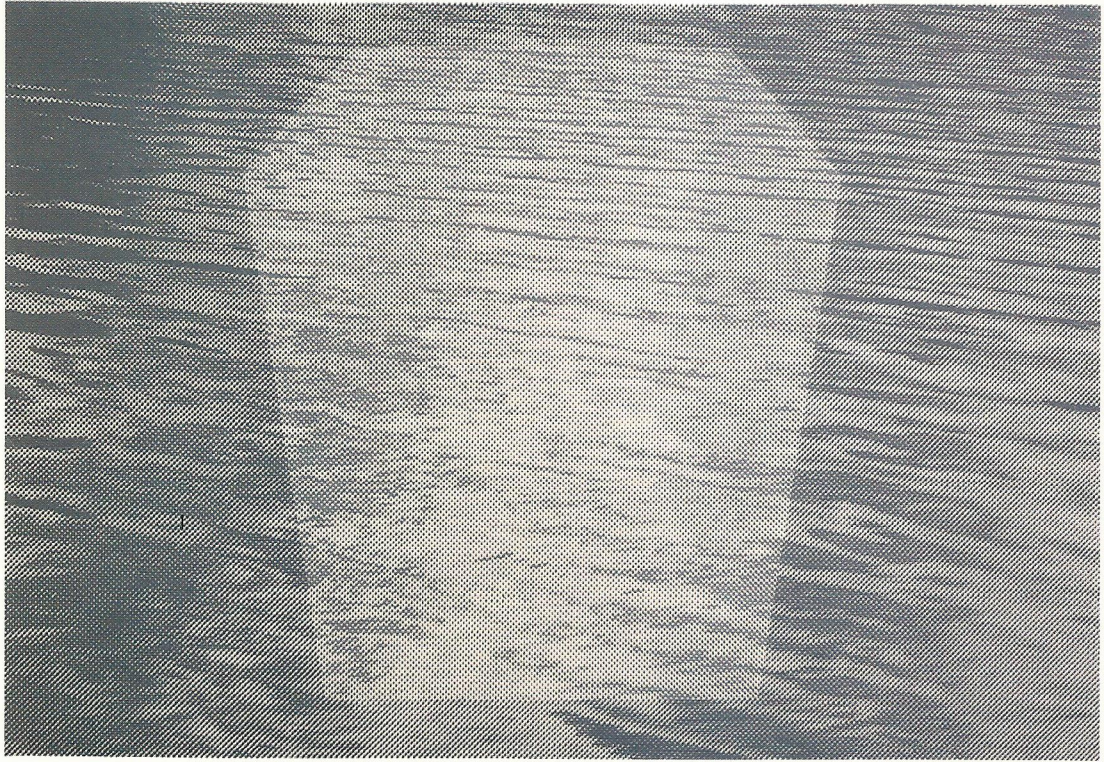
Bez tytułu, 1991, technika mieszana na płótnie, 108x178cm
Untitled, 1991, mixed media on canvas, 108x178cm

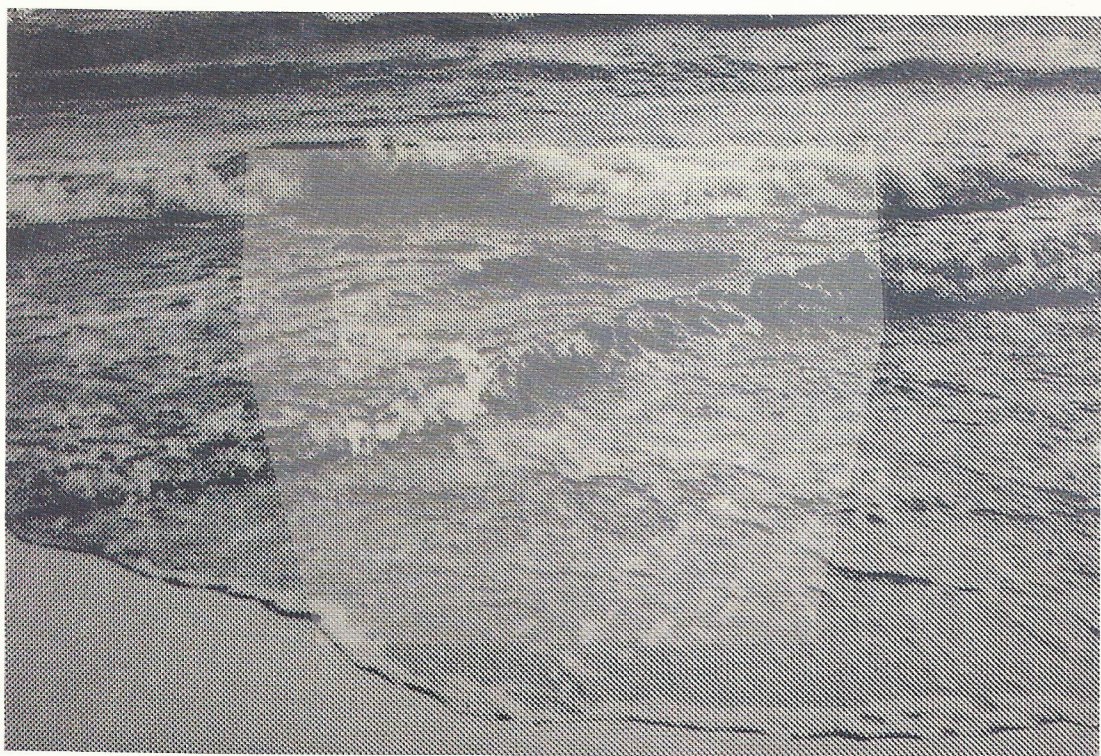
Bez tytułu, 1992, technika mieszana na desce, 60x60cm
Untitled, 1992, mixed media on wood, 60x60cm

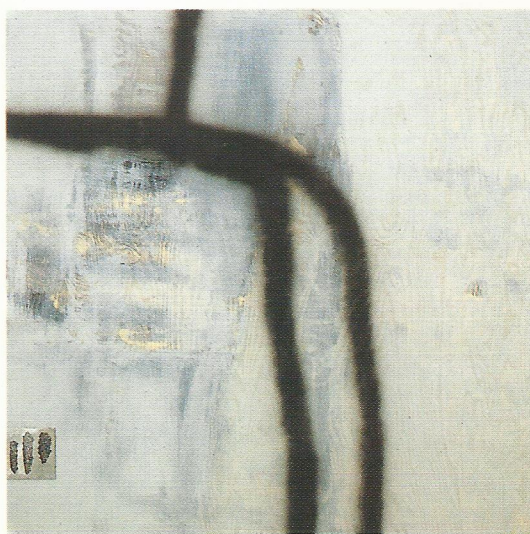
Bez tytułu, 1992, monotypia serigraficzna na papierze japońskim (30 odbitek unikatowych), 62x92cm
Untitled, 1992, monotype-silkscreen on japan paper 62x92cm

Bez tytułu, 1992, monotypia serigraficzna na papierze japońskim (30 odbitek unikatowych), 62x92cm
Untitled, 1992, monotype-silkscreen on japan paper 62x92cm

Bez tytułu, 1992, monotypia serigraficzna na papierze japońskim (30 odbitek unikatowych), 62x92cm
Untitled, 1992, monotype-silkscreen on japan paper 62x92cm

Bez tytułu, 1991, technika mieszana na desce, dwie części: 110x110cm, 110x110cm
Untitled, 1991, mixed media on wood, two parts: 110x110cm, 110x110cm

Bez tytułu, 1992, technika mieszana na desce, 60x60cm
Untitled, 1992, mixed media on wood, 60x60cm

Tomasz Struk

Urodzony w 1952 roku w Bytomiu, mieszka w Paryżu i Berlinie. Studia w katowickim Wydziale Grafiki Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Dyplom w 1978 r. Adiunkt w pracowni Druku Wypukłego Filii ASP w Katowicach. Stypendysta Ministerstwa Kultury i Statens Kunstakademi w Oslo 1985 i Towarzystwa im. Aldegrevera w 1989 r. Malarz i grafik.

Wybrane wystawy indywidualne :

- 1993 Centrum Sztuki "Kronika", Bytom
- 1992 Galeria "Promocyjna", Warszawa
ART Cologne, stand Galerii "6", Koln
Galerie Philippe Gand, Paris
Galeria "Brama" - Galeria "6", Gliwice
- 1991 Salon "Decouvertes 91", stand Galerii "6", Grand Palais, Paris
BWA "Grodzka", Lublin
- 1990 BWA, Opole
- 1989 BWA, Katowice
- 1986 Galeria "6", Gliwice
- 1985 "Norske Grafikere", Oslo
- 1980 Galeria "ON", Poznań
- 1979 Galeria Ośrodka Teatru Otwartego, Kalambur, Wrocław

Wybrane wystawy zbiorowe :

- 1992 "Od Bonnarda do Baselitza - Arcydzieła grafiki XXgo wieku", Kolekcja Biblioteki Narodowej w Paryżu, Paryż, Triennale Grafiki Krajów Nadbałtyckich (członek jury)
- 1991 Salon Montrouge (zaproszenie), Paryż
"Sąsiedzi", Norynberga
"Czarna Dziura", Młodzi Artyści ze Śląska, Dachau
- 1990 "Enklawa", Poznań
"Gest" Muzeum Narodowe, Warszawa
- 1989 "Ślady Nieobecności" (le Groumellec, Opałka, Struk, sztuka prehistoryczna) Muzeum Historii, Katowice
"Współczesny Rysunek Polski", Polski Instytut Kultury, Paryż
- 1988 "Le Ressort des Arts 88", Paryż (Grand Prix)
XIV Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego, Szczecin (nagroda regulaminowa)
- 1987 Xylon 10, Winterthur
- 1986 XI Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków
"Przemiany krajobrazu", Lipsk
- 1985 4 Biennale Grafiki Europejskiej, Baden - Baden
- 1984 "Kolor w grafice polskiej", Polski Instytut Kultury, Paryż
- 1982 33 Salon Młodego Malarstwa - Młoda Ekspresja, Grand Palais, Paryż
"Kolor w Grafice" BWA Toruń
- 1981 Polska Grafika Współczesna, Dessau

- 1980 Ibizagraftic, Ibiza
Impact Art Festivai, Muzeum Sztuki, Kyoto
"Emocja, Racja, Fakt", Zachęta, Warszawa
- 1979 6 Brytyjskie Międzynarodowe Biennale Grafiki, Bradford
13 Międzynarodowe Biennale Grafiki, Ljubljana
"Czas zatrzymany - czas odzyskany", BWA Poznań
- 1978 7 Międzynarodowe Biennale Grafiki, Kraków

Prace w zbiorach :

Muzeum Narodowe w Warszawie
Muzeum Narodowe w Szczecinie
Muzeum Gornośląskie w Bytomiu
Muzeum Śląskie w Katowicach
Muzeum Historii w Katowicach
BWA w Toruniu
Biblioteka Narodowa w Paryżu
Miejskie Muzeum Sztuki w Kyoto
Muzeum Sztuki w Seulu
Galeria Junge Kunst, kolekcja Landu Branderburgii, Frankfurt/O,

Nagrody:

- Wystawa Okręgowa ZPAP, nagroda "Za debiut", BWA Katowice 1979
- "Najlepszy Warsztat - Najlepsza Grafika" Salon Art, Katowice 1980 (Pierwsza Nagroda Regulaminowa),
- XI Festiwal Polskiego Malarstwa Współczesnego, Szczecin 1982 (równorzędna)
- Druga Nagroda w Ogólnopolskim Konkursie Grafiki
- Nagroda Prezydenta Miasta Szczecina, XIV Festiwal
- Nagroda Regulaminowa, Ogólnopolski Festiwal Malarstwa "Bielska Jesień", Bielsko - Biała, 1991
- Druga Nagroda w polsko-fińskim konkursie grafiki organizowanym przez Muzeum Narodowe w Gdańsku, 1987
- Grand Prix za malarstwo w konkursie dla malarzy i rzeźbiarzy "Le Ressort des Arts", Paryż, 1988

Tomasz Struk

*5 Villa Damremont, 75018 Paris, tel. 42-62-10-91
Londonerstr. 22, 1000 Berlin 65, tel 451-5334
Katowice 28, skr.poczt. 3631, tel 585079*

Tomasz Struk

Born in 1952 in Bytom, lives in Paris and Berlin. Studied in Academy of Fine Arts in Cracow at Faculty of Graphic Art situated in Katowice. Graduated in 1978. Senior professor-asistant in the relief print workshop at Graphic Art Faculty of ASP in Katowice. Granted from Polish Ministry of Culture and Statens Kunstakademi in Oslo in 1985 and Aldegrevor Gesellschaft in 1989. Cultivates painting and printing.

Selected one person exhibitions:

- 1993 Art Center "Kronika", Bytom
- 1992 Galeria "Promocyjna", Warszawa
ART Cologne, stand Gallery "6", Köln
Galerie Philippe Gand, Paris
Gallery "Brama" - Gallery "6", Gliwice
- 1991 Salon "Decouvertes 91", stand Gallery "6", Paris
Gallery BWA, Lublin
- 1989 Gallery BWA, Katowice
- 1986 Galeria "6", Gliwice
- 1985 "Norske Grafikere", Oslo
- 1980 Gallery "ON", Poznań
- 1979 Gallery of The Open Theater Center "Kalambur", Wrocław

Selected group exhibitions :

- 1992 "De Bonnard a Baselitz Chef's-d'oeuvre de estampe du XXe siècle", Paris
Graphic Triennale of Baltic Countries (member of jury)
- 1991 Salon Montrouge (personal invitation), Paris
"Nachbarn", Nurnberg
"Das Schwarze Loch", Young artists from Silesia, Dachau
- 1990 "Enklawa", Poznań
"Gest", Warszawa, Muzeum Narodowe
- 1989 "Traces of Absence" (Le Groumellec, Opalka, Struk and prehistoric art), History Museum, Katowice
Contemporary Drawing from Poland, Institut Polonais, Paris
- 1988 "Le Ressort des Arts 88", Paris (Grand Prix)
XIV Festival of Polish Contemporary Painting, Szczecin (prix)
- 1987 Xylon 10, Winterthur
- 1986 XI International Biennale of Graphic Art, Kraków
"Transformations of Landscape" Leipzig
- 1985 4 Biennale der Europäischen Grafik, Baden-Baden
- 1984 "La Couleur dans l'Art Graphique Polonais", Institut Polonais, Paris
- 1982 33 Salon de la Jeune Peinture - Jeune Expression, Grand Palais, Paris
"Colour Prints", Gallery BWA, Toruń
- 1981 "Polnische Grafik der Gegenwart", Dessau
- 1980 Ibiza-graphic, Ibiza

Impact Art Festival, Museum of Art, Kyoto
"Emotion, Rational and Fact", Gallery "Zachęta", Warszawa

- 1979 6 British International Print Biennale, Bradford
13 International Print Biennale, Ljubljana
Gallery BWA, Poznań
- 1978 7 International Print Biennale, Kraków

Collections :

Museum National, Warszawa
Museum National, Szczecin
Uppersilesian Museum, Bytom
Silesian Museum, Katowice
Historical Museum, Katowice
BWA Collection, Toruń
Bibliotheque Nationale, Paris
Municipal Museum of Art, Kyoto
Museum of Fine Arts, Seul
Gallery Junge Kunst - Land Brandenburg
Collection, Frankfurt/O

Prizes:

Six national prizes at exhibitions of prints and printings (1979, 1980, 1982, 1986, 1988, 1991). Second prize in Polish-Finish Competitions for printmakers, Museum National, Gdańsk, 1987, Grand Prix for painting at "Le Ressort des Arts", Paris 1988.

Tomasz Struk
5 Villa Damremont, 75018 Paris, tel. 42-62-10-91
Londonerstr. 22, 1000 Berlin 65, tel 451-5334
Katowice 28, skr.poczt. 3631, tel 585079

